



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nieuwe Atheisterye Van Onse Tyden

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1668

IV. Capittel. Wordt bewesen dat het gheloove alleen niet genoeghsam en is om den mensch rechtveerdigh te maken.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71466)

soo moet ghy nu Christenen zijnde daghelijck heyligher en heyligher worden.

Ten tweeden seght den selven H. Apostel. 2. *ad Cor. 7. v. 1.* Hebbende dan, alderlieffte, dese belofte, laet ons ons suyveren van alle vleecke des vleeschs ende des gheests, volmakende de heyligh-makinge in de vrees des Heeren.

Hier leert den Apostel dat wy dooz de supberheyt van siel ende van lichaem ons in heyligheyt ende rechtveerdigheyt kunnen volmaken/ ofte daghelijck de selve vermeerderen.

Ten derden seght den H. Apostel 2. *Cor. 9. v. 10.* Hy sal het saet vermenighvuldighen, ende vermeerderen de vruchten ofte struycken van uwe rechtveerdigheyt.

Hier leert den Apostel dat dooz de aelmoessen de goederen vermindert / maer de rechtveerdigheyt vermeerbert wort.

Ten vierden / seght den den H. Joannes *Apo. 22. v. 11.* Die vuyl is dat hy noch vuylder worde, en die rechtveerdigh is dat hy rechtveerdigher worde, en die heyligh is, dat hy heyligher worde. Hier beken den Dordrechtchen Bybel *Num. 29.* dat het woort *heyligh worden*, gheslekt wort teghen het woort *vuyl worden*. Maer niemant wort vuylder dan hy te voer was als dooz quade wercken en uentoe sonden / ergo dit gheslekt sijn de tegen het ander / soo seght Joannes dat men dooz goede wercken kan heyligher ende rechtveerdigher worden.

IV. CAPITTEL.

Wordt bewesen dat het gheloove alleen niet genoeghsaem en is om den mensch rechtveerdigh te maken.

Niemant en twijfelt of het gheloove is noodt-sakelijck om gherechtveerdicht te worden / want dit leert opentlijck den H. Paulus. *Hebr. 11. v. 6.* Sonder 't gheloove, seyt hy / is 't onmoghelijck Gode te behaeg.

behaghen, want die tot Godt komt moet ghelooven &c. Dat is klaer ende en heeft gheene andere bewijzen van doen: Maer de questie is of den mensch kan gherechtveerdicht worden dooz het gheloobe alleen sonder de wercken. De Calvinisten segghen dat ja/ de Catholijcken segghen dat neen/ende besefstighen hare leeringhe met klare ende ontweberlegghelijcke Schysuren.

1. Ghelijck den H. Apostel Paulus seght dat het onmoghelyck is Godt te behaghen sonder gheloof, alsoo seght den Ecclesiasticus 1. v. 28. dat niemant kan gerechtveerdicht worden sonder de vreesse des Heeren.

2. Ghelijck het gheloobe het beginsel is van de rechtveerdigheyt/ alsoo seght den H. David *Psalm. 111. v. 10.* dat de vreesse des Heeren het beginsel der wijsheydt is, waer op den Dordrechtchen Bijbel *Num. 24.* seght: Die de rechte wijsheydt begheert te verkryghen, die moet voor eerst ende voor al Godt vreesen, maer die rechte wijsheydt van de welcke David hier spreekt en is niet anders als een gerechtigh leven/ghelijck David selve ende den Dordrechtchen Bybel *Num. 25.* verklaert/soo seght dan den H. David dat de vreesse des Heeren het beginsel is van de rechtveerdigheyt.

3. Ghelijck den H. Paulus seght *Galat. 3. v. 11.* dat den rechtveerdighen leeft uyt het gheloove, alsoo seght den Wjfen-man *Prov. 14. v. 27.* dat de vreesse des Heeren de fonteyne des levens is, ja ghelijck den Dordrechtchen Bybel dit verstaet *Num. 71.* Het leven vloeyt uyt de vreesse des Heeren.

4. Ghelijck het gheloobe supbert van sonden/soo als men kan lesen *Acor. 13. Rom. 3. Galat. 3.* alsoo van ghelijcken de vreesse des Heeren/ want den Ecclesiasticus seght *Cap. 1. v. 28.* De vreesse des Heeren iaeght de sonde uyt.

Al het selve by-kans seght de Schysure van de hope: 1. *Prov. 28. 25.* Die in den Heere hoopt sal ghenesen worden, te weten/seght den Dordrechtchen Bybel. *Num. 66.* naer siel ende lichaem 2. *Psalm. 37. v. 5. 6.* Hoopt in den Heere, ende hy sal uwe rechtveerdigheyt doec voortkomen ghelijck een licht. 3. *Rom. 8. v. 24.* Wy sijn in de

woorden/te weten/ dat wy naemaels niet kunnen
 en sullen tot de volheyt Christi, dat is/ tot de eeuwige
 salicheyt/ ten zy dat wy kommen tot de eenicheyt des
 gheloofs. Dit bekent oock opentijck den Dordrecht-
 schen Bijbel op Galat. 5. v. 20. Num: 77. haer Paulus
 seght/ dat de ketters het Coninck-rijcke Gods niet
 en sullen besitter ofte be-erven/ten zy, seght de Bijbel,
 datse haer van herten bekeeren: Du / de bekeeringhe
 der ketteren en is anders niet dan sich te beghen
 tot de eenicheyt des waeren gheloofs: soo hebben wy
 dan uyt de schriftuere / ende uyt de bekentenisse van
 de Sectarisen self/ dat'er niet meer als een eenich waer-
 re gheloof is in het welck men kan salich worden:
 alsoo is de eerste voor- stellinghe van mijn voorgaende
 argument soo vast gestelt datse de Sectarisen self moe-
 ten toe-stemmen t'en zy datse willen strijden teghen
 klare Schriftuere / ende teghen haer selven. Ick
 konne dan tot de tweede voor- stellinghe, en bewijse
 dat een van beyde/ of de Catholijcken, of de Sectarisen,
 dat eenich/ oprecht / ende waere gheloof niet en heb-
 ben: bewijse dat in deser voeghen:

¶ Is enen gront-reghel der Philosophen, die de
 Reden uytwijst ende niemant en loochent/dat/soo
 wanneer twee teghen-strijdende dinghen van ene ende
 de selve sache gheseyt worden, niet en kunnen samen waer-
 achtich sijn, maer dat de eene/ ofte de andere nootfae-
 kelijck valsch is.

Maer t'bliekt voor de oogh (gelijck boven bewij-
 sen is) dat de Catholijcken ende Sectarisen, seluer in
 alle hunne leer-stucken des gheloofs teghen-strijden-
 de dinghen segghen van ene en de selve sache:

Soo en kunnen dan de leer-stucken van beyden
 niet saemen waerachtich sijn / maer de stucken van
 d'een ofte van d'ander moeten nootfaekelijck valsch
 sijn.

Der volghens een van beyden / of de Catholijcken,
 of de Sectarisen en hebbe het eenich ende waere gheloof
 niet: niet het eenich, want ghelooven, die regel-
 recht teghen malkander en strijden / ghelijck die van
 de

de Catholijcken, ende Sectarisen doent / sijn meer vers-
scheyden als wit ende swart / dach ende nacht: Niet
het waere gheloof / want t'ghene valsch is en kan niet
saemen waerachtich sijn / nu is het seker dat nie-
mant kan salich worden dan door het eenich en waere
gheloof / soo is het oock seker dat een van beyden /
of de Catholijcken, of de Sectarisen niet salich konen
worden in hyn gheloof / aenghesten dat een van bey-
den het eenich ende waere gheloof niet en heeft.

Voorders / Alle de ghene / welkers gheloof steunt
op valsche ende onwaerachtighe fundamentele leer-
stukken (ghelijck de Sectarisen die noemen) dwaelen /
ende sijn ketters.

Een van beydens gheloof / of dat van Catholij-
cken, of dat van Sectarisen steunt op valsche ende on-
waerachtighe Fundamentele leer-stukken / (want sy
stryden reghel-recht tegen malkanderen in de twaelf
artijckelen)

Soo moet dan een van beyden dwaelen en ket-
tersch sijn.

Maer alle de ghene die dwaelen en ketters sijn/en
hebben het eenich ende waere gheloof niet / dien vol-
ghens / soo Paulus seght / en sullen het coninck - rijcke
Godts niet be-erven: Ergo een van beyden / of de Cat-
holijcken, of de Sectarisen en hebben het eenich ende
waere gheloof niet / oversulcks een van beyden en kan
in sijn gheloove niet salich worden.

Noch voorders: Alle de ghene die niet recht en
ghelooven / niet alleen de stukken die in de twaelf ar-
tijckelen staen / maer oock al wat daer buyten in de
heele schriftuere verbadt wort / en hebben het rechte
ende waere gheloof niet.

Maer een van beyden / of de Catholijcken, of de
Sectarisen en ghelooven niet recht / niet alleen de stuc-
ken die in de twaelf artijckelen staen maer oock me-
nighe stukken die daer buyten in de heele schriftue-
re verbadt worden / want sy stryden hier in teghen
malkanderen ghelijck men hier boven kan sien.

Soo en heeft dan een van beyden hee recht ende
waere

waere gheloof niet; maer niemant kan salich worden dan dooz het rechte en waere gheloof (t'welck niet meer als een eenich kan wesen) Soo en kan dan een van beyden in sijn gheloobe niet salich worden.

Epndelijck/indien de twaelf artijckelen (ghelijck de Sectarisen leeren) de eenighe fondamenten sijn van het Chyristelijck gheloof/ soo vraghe ick / of de vooznoemde twaelf artijckelen van Godt gheopenbaert sijn/ ende vande eeuwighen waerheyt / of dooz haer selven/ of dooz haere Propheten, Apostelen, Evangelisten, uytghesproken sijn / ofte niet? Seght ghy dat neen? soo en konne dan de twaelf artijckelen de fondamenten niet sijn van het Chyristelijcke gheloof/ aengesien dat de fondamenten vande Religie geenen anderen groot konne hebben als allcen de openbaringe ghe Godts / ende de uytspzacke van de eeuwighen waerheyt. Seght ghy dan dat de twaelf artijckelen van Godt gheopenbaert sijn? soo segghe ick dat een van ons beyden in de fondamenten vande Religie moet dwaelen: want t' is onmoghelijck dat Godt/ ofte de eeuwighen waerheyt twee teghen-strijdende dinghen openbaere ten opsichte van eene en de selve sacke; maer de Catholijcken ende Sectarisen leeren in sommighe stucken/ die inde twaelf Artijckelen staen / teghen-strijdende dinghen ten opsichte van eene en de selve sacke; soo is dan de leere van een van beyden/ aengaende die stucken / van Godt niet gheopenbaert / noch van de eeuwighen waerheyt uytgesproken: vervolghens een van beyden en heeft de rechte ende waere fondamenten van het geloof niet/ maer die dese niet en heeft / en kan het rechte ende waere geloobe niet hebben/ soo en heeft dan een van beyden het rechte ende waere gheloof niet/ oversulces een van beyden en kan in sijn gheloobe niet salich worden.

Tot hier toe heb ick bewesen / ende / mijns oordeels / alle redelijck ende ghesont verstant overtuight dat/ noch Heydenen, noch Ioden, noch Turcken, noch afgoden-dienaers, noch ketteren, noch noch een van beyden

den / of de Catholijcken, of de heden daechsche Sectari-
len, in hun gheloof de salicheyt kunnen bekomen /
waer upt blyckt dat het valsch is / dat elck in sijn
gheloof kan salich worden: Nu gae ick bewijfen dat
dit te leeren daerenboven godloos / en Atheisterij is.

HET VYFDE CAPITTEL.

Wort bewefen dat het Atheisterij is te leeren dat
een yeder in sijn ghelooye kan Salich worden.

Mine bewijfen dies-aengaende legge ende
houwe ick op dit volghende fundament.

Alle de ghene / die het goddelijck Wesen / ende
volmaechtheden van dat Wesen, te niere doen / sijn
Atheisten:

Maer alle de ghene die leeren / dat elck in sijn ghe-
loof kan salich worden, doen het Goddelijck Wesen,
ende de volmaechtheden van dit Wesen, te niere:

Ergo / alle de ghene die leeren / dat elck in sijn ghe-
loof kan salich worden, sijn Atheisten.

De eerste voorstellinghe van dit argument / is soo
klaer / datse gheene bewijfen van noode en heeft:

Want die het goddelijck Wesen te niere doet / is
sonder Godt / en die sonder Godt is / is Atheist, soe

sijn het dan Atheisten, die het goddelijck Wesen te
niere doen; dit / segge ick / is soo klaer dat het nie-

mant kan loochenen: Soo komme ick dan tot de
bewijfen van de tweede voorstellinghe, te weten /

dat alle de ghene die leeren, dat elck in sijn gheloof
kan salich worden het goddelijck wesen, en de volmaech-

heden van dit Wesen, te niere doen, dit bewijfe ick
1. upt de Schriftuere, ende upt de Reden: De Schrif-

tuere Rom: 3. v. 4. ende Ioan: 14. v. 16, leert dat
Godt de Waerheyt is / oversulck dat hy niet en kan

lieghen: Dit leert oock de Reden, want sy leert dat
in t' goddelijck Wesen het minste ghebzeck niet en kan

lieghen is een seer groot ghebzeck / soo leert dan
De

De